

*Itsenäisen asumisen toimenpideohjelma
2016 - 2017*

Iisalmen kaupunki ja Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä

Sisältö

1. IKÄÄNTYNEIDEN PALVELUASUMISTARVE.....	3
2. PALVELUASUMISTA KOSKEVA RAKENNUSKANTA.....	4
3. PERUSKORJAUS- JA UUDISRAKENNUSHANKKEET JA NIIDEN PRIORISOINTI....	4
4. ITSENÄINEN ASUMINEN.....	6
5. YHTEENVETO JA PRIORISOINTI.....	6
6. LÄHTEET	7

Liitteet

Ikäntyneiden palveluasuntotarpeen ja – kannan arviointi, Ara 55a taulukko
Käsitteet

JOHDANTO

Väestön ikärakenteen muutos, digitalisaatio ja maahanmuuton lisääntyminen sekä julkisten palvelujen murros ovat tekijöitä ja trendejä, jotka muuttavat yhteiskuntaa. Sosiaalinen ja kulttuurinen monimuotoisuus lisääntyy, ihmisten tarpeet moninaistuvat ja muuttuvat myös ajassa. Alueellinen keskittyminen ja kaupungistuminen ovat trendeinä todennäköiset, mutta edelleen palvelaan myös haja-asutusalueiden ihmisiä. Asumisen tarve ja muodot muuttuvat sekä uudenlaisen asumisen ja palvelujen yhdistävien mallien kehittäminen tiivistyy Iisalmen kaupungin ja Ylä-Savo SOTE kuntayhtymän yhteistyönä.

Valtioneuvoston 18.4.2013 antamassaan periaatepäätöksessä (Ikä-aske) edellytti, että kuntiin luodaan toimintatapa kunnan asuntokannan ja vanhusten asumispalvelukohteiden kartoitukseen ja arviointiin

sekä ohjataan sen käyttöönottoa. Iisalmen kaupunki ja Ylä-Savon Sote kuntayhtymä osallistuivat Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA) käynnistämään vuoden 2015 aikana kehityshankkeeseen, jonka tavoitteena oli luoda arviointimalli ikääntyneiden palveluasumisen tarpeen ja toteutuksen kartoitukseen yhdessä 5 pilottikunnan/kuntayhtymän kanssa, jotka olivat Etelä-Karjalan Sosiaali- ja terveystieteiden keskus (EKSOTE), Rovaniemen kaupunki, Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän (erityisesti Iisalmen kaupunki), Jyväskylän kaupunki ja Turun kaupunki. Arviointimallia rakennettaessa tunnistettiin, että arviointia tukevan tiedon tuotannon tulee olla jatkuvaa, säännöllistä ja suunnitelmallista toimintaa, jossa onnistuminen edellyttää moniammatillista osaamista. Tätä toimintaa varten kaikille Iisalmen kaupunki ja Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä perustivat hallintorajat ylittävän työryhmän ja Ylä-Savon Sote kuntayhtymä vastaa arviointi- ja kartoitusprosessista vuosittain.

Arviointimallin rakentamisen tarkoituksena on arvioida ikääntyneiden palveluasumisen tarvetta ja priorisoida olemassa olevan rakennuskannan peruskorjaamisen ja uudisrakentamisen ikääntyneiden asumisratkaisujen ja erityisesti tehostetun palveluasumisen osalta. Lisäksi toimijoiden yhteinen arviointimalli tulee toimimaan ARAlle apuvälineenä, kun arvioidaan ja rahoitetaan investointiavustuksella ja korkotukilainalla erityisryhmiä koskevia hankkeita. Arviointi- ja kartoitusmalli on osa ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelmaa, hyvinvointiohjelmaa ja Sote – uudistusta.

1. IKÄÄNTYNEIDEN PALVELUASUMISTARVE

Tavoite:

Vanhusten palveluiden laatusuosituksen mukaan 75 vuotta täyttäneille tehostettua palveluasumista tulee olla 6 - 7 % ja sosiaalihuoltolain mukaista laitoshoidtoa 2 – 3 (0 - 1) %. Huomioidaan väestörakenteen muutos; 75 vuotta täyttäneiden määrän kasvu 2014 - 2030 59 % (1 340) ja yli 85 vuotta täyttäneiden määrän kasvu 38 % (251). Muistisairaiden määrän kasvu 2020 – 2040 56,6 % (332).

Toteuma 2015:

65 vuotta täyttäneitä Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan oli lisälnessä 31.12.2015 yhteensä 4 993 henkilöä, joista keskivaikeasti / vaikeasti muistisairaita 523 henkilöä. Muistisairauksista johtuva tehostetun palveluasumisen tarve heistä on noin 162 henkilöllä (31 % ja muu tehostetun palveluasumisen tarve arviolta 34 henkilöllä (1,5 %).

Yli 75 vuotta täyttäneistä tehostetussa palveluasumisessa 31.12.2015 oli 179 henkilöä (peittävyys 8,0 %) ja sosiaalihuoltolain mukaisessa laitoshoidossa 56 henkilöä (peittävyys 2,5 %), yhteensä 235 henkilöä.

Yhteensä 196 henkilöä 65 vuotta täyttäneistä tarvitsi tehostettua palveluasumista 31.12.2015. Näistä 75 vuotta täyttäneitä oli 179 henkilöä ja ikäryhmään 65 -74 kuului 17 henkilöä.

Talousarvio 2016:

Vanhusten palveluiden laatusuosituksen mukaan 75 vuotta täyttäneille tehostettua palveluasumista arvioitiin olevan 8,82 % ja sosiaalihuoltolain mukaista laitoshoidtoa 1,48 %. Vuoden 2016 aikana sosiaalihuoltolain mukainen laitoshoidto vähenee - 30 paikkaa ja vastaavasti tehostettu palveluasumisen paikat lisääntyvät + 22 paikkaa.

Tavoite 2017:

Vuonna 2017 tehostetun palveluasumisen peittävyys on 8,43 % ja tuotetaan lähipalveluna tai seudullisena palveluna. Sosiaalihuoltolain mukaisen laitoshoidon peittävyys on 1,47 % 75 vuotta täyttäneistä lisälnessä. Lisälmen sosiaalihuoltolain mukainen laitoshoidto tulee olemaan sekä lähipalvelua että seudullista asumispalvelua. Seudullisena pitkäaikaislaitoshoidon peittävyys on 0,77 % 75 vuotta täyttäneistä Ylä-Savon SOTE kuntayhtymässä. Asumispalveluissa arvioitu asumisaika on 2 – 3 vuotta. Asiakas saa palvelut 90 arkipäivän sisällä palvelutarpeen arvioinnista. Palvelu voidaan järjestää omana tai ostopalveluna.

Erityisryhmien (mielenterveys- ja vammaisasiakkaat) asumispalvelujen mahdollinen yhdistäminen ja sen vaikutukset asumispalvelun tarpeeseen sekä asuntokantaan.

Toimenpiteet:

Poikkihallinnollinen ikääntyneiden palveluasuntotarpeen arviointi ja asuntokannan kartoitus vuosittain. / Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä

Asumispalveluun ohjautuminen toteutuu asiakaskohtaisen palvelutarpeen arviointi- ja kuntoutusprosessin kautta. Ennen ympärivuorokautiseen asumispalveluun siirtymistä muut mahdolliset avohoidon keinot tukea asumista muissa asumismuodoissa on kartoitettu ja arvioitu kotikuntoutusta ja arviointijaksoja käyttäen. Palvelutasokuvaukset ja –kriteerit ohjaavat asumispalveluihin siirtymistä.

Keskitetyn asumistarpeen ja asuntokannan kartoitus 2017. / Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä

2. PALVELUASUMISTA KOSKEVA RAKENNUSKANTA

Tavoite:

Itsenäisen ja monimuotoisen kotona asumisen vahvistaminen mahdollistaen yhteisöllisyyden ja sosiaalisen vuorovaikutuksen.

Asuntojen sijaisti ja toimivat asunnot, esteetön elinympäristö ja helppokäyttöinen julkinen liikenne tukevat palvelujen saavutettavuutta.

Yksiportainen asuminen.

lisalmen olemassa olevat ja tulevat tehostetun palveluasumisen asuntojen lukumäärä on yhteensä 262, joista kunnan omia / ostamia paikkoja on 208, itsemaksavia paikkoja 4, muiden kuntien ostamia paikkoja 17 ja tyhjiä paikkoja ostopalveluissa 20.

lisalmen kaupungin lyhyen aikavälin kokonaistarve 31.12.2015 tilanteen mukaan (2015–2018) tehostettuun palveluasumiseen 65 vuotta täyttäneistä on 196 paikkaa. Kunnan käytössä on 245 paikkaa (sisältää rakenteilla ja vireillä olevat paikat). Kun huomioidaan vuoden 2016 muutos laitoshoidosta (-30) tehostettuun palveluasumiseen (+22) on tehostetun palveluasumisen tarve 65 vuotta täyttäneistä 218 paikkaa. Käytössä olevien paikkojen voi katsoa riittävän lyhyen aikavälin tarpeeseen ja tällä hetkellä käyttämättömiä paikkoja jää 27 ($245 - 218 = + 27$ paikkaa).

Pitkän aikavälin tehostetun palveluasumisen tarve 65 vuotta täyttäneistä on lisalmissa 226 paikkaa vuonna 2020, 293 paikkaa vuonna 2030 ja 358 paikkaa vuonna 2040.

Toimenpiteet:

Yhteisöllistä asumista vahvistetaan perhehoidolla. / Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä
Perhehoidon tilaratkaisujen kartoitus poikkihallinnollisesti. / lisalmen kaupunki

Hankeistaminen itsenäisen asumisen ja monitoimijaisuuden vahvistamiseksi. / lisalmen kaupunki ja Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä

Lyhyellä aikavälillä (2016 – 2018) ei ole tarvetta ympärivuorokautisen asuntokannan lisäykseen. Itsenäisen asumisen erilaisia vaihtoehtoja tulee kehittää rinnalla niin, että kotiin annettujen palvelujen ensisijaisuutta tuetaan.

3. PERUSKORJAUS- JA UUDISRAKENNUSHANKKEET JA NIIDEN PRIORISOINTI

Tavoite:

lisalmen kaupunki:

Kirkonsalmen palvelukeskuksen alkuperäinen rakennusvuosi on 1965. Palvelukeskusta on peruskorjattu viimeksi vuosina 2007 - 2011. Peruskorjauksen yhteydessä on uusittu mm. kaikkien osastojen sisäpinnat sekä kalusteet ja varusteet. Lisäksi rakennuksen talotekniikka on uusittu pääosin. Rakennuksen huoneala on noin 3 400 m², bruttoala noin 4 000 m² ja rakennustilavuus noin 15 600 m³. Palvelukeskuksen jälleenhankinta-arvo on noin 7,3 milj. € (alv 0 %) ja tekninen nykyarvo noin 5,9 milj. € (alv 0 %). Tekninen nykyarvo on noin 81 % jälleenhankinta-arvosta. Palvelukeskus on teknisesti hyvässä kunnossa. Poistumisturvallisuuteen liittyvä investointitarve on vähäinen. Ajankohtaisena tavoitteena on asentaa investoinnit ovilukitusten hätälaukaisimiin ja ulko-ovien poistumishälytyksiin

lähitulevaisuudessa Ylä-Savon sote- kuntayhtymän työsuojelupäällikön tekemän selvityksen mukaan. Ulkoinen pistoke varavaimalle on asennettu. Jos rakennusta hoidetaan ja kunnossapidetään hyvin, voidaan rakennuksella arvioida olevan teknistä käyttöikää jäljellä noin 20 - 25 vuotta.

Kangaslammen palvelukeskus on rakennettu vuonna 1979. Kiinteistöön on tehty korjauksia useampana vuotena 2000-luvun alussa. Korjaukset ovat kohdistuneet pääasiassa tilojen sisäpuolisiin pintarakenteisiin, kalusteisiin ja varusteisiin sekä vesikattoon ja vähäisessä määrin talotekniikkaan. Rakennuksen talotekniikka on pääosin alkuperäistä. Rakennuksen huoneala on noin 1 900 m², bruttoala noin 2 100 m² ja rakennustilavuus noin 8 600 m³. Kangaslammen palvelukeskuksen jälleenhankinta-arvo on noin 3,5 milj. € (alv 0 %) ja tekninen nykyarvo noin 1,8 milj. € (alv 0 %). Tekninen nykyarvo on noin 50 % jälleenhankinta-arvosta. Palvelukeskus on teknisesti välttävissä kunnossa. Poistumisturvallisuuteen liittyvä investointitarve on merkittävä. Lähiajan tavoitteena on asentaa rakennuksesta puuttuvat osoitteellinen paloilmoin, automaattinen palonsammutusjärjestelmä, ovilukitusten hätälaukaisimet sekä poistumishälytykset ulko-oviin Ylä-Savon sote- kuntayhtymän työsuojelupäällikön tekemän selvityksen mukaan. Lisäksi kohteen hoitajakutsujärjestelmä on vanha ja pian uusimisen tarpeessa. Ulkoinen pistoke varavaimalle on asennettu. Hyvällä hoidolla ja kunnossapidolla rakennuksella voidaan arvioida olevan teknistä käyttöikää jäljellä korkeintaan 10 vuotta. Tämän ajanjakson jälkeen kiinteistö on perusteellisen korjauksen tarpeessa tai on korvattava kokonaan uudella rakennuksella tai käyttäjille on järjestettävä tilat jostain muusta käyttötarkoitukseen sopivasta rakennuksesta.

Ilvola Säätiö:

Onnimannin kiinteistö on rakennettu vuonna 1991 ja peruskorjattu 2008. Rakennuksen huoneenala on 803,2 m² ja asuntoja 23. Kiinteistössä on sprinklaus-järjestelmä ja yhteinen paloilmoin lasten päiväkotin heinäkelkan ja Palvelukeskus Kangaslammen kanssa. Ovilukitusten hätälaukaisinta ja ulkoista pistoketta varavaimalle kiinteistössä ei ole. Lähiajan tavoitteena on toimiva henkilöturva- ja hoitajakutsujärjestelmä sekä palo- ja pelastusturvallisuuden vahvistaminen rakennuksen käyttötarkoituksen mukaisesti.

Muistisairaiden hoitoon profiloituva Aurinkokartanon uudisrakennus otetaan käyttöön 1.7.2017 lukien. Kiinteistön rakennuttaa Ilvola Säätiö ja hoito- ja hoivapalvelujen tuottaminen on Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän toimintaa. Kiinteistön asuinpinta-ala on 655,9 m² ja apu- ja yleistilat 247,4 m². Asiakaspaiikkoja on 24–31 paikkaa. Tilat ovat esteettömät ja turvalliset. Kiinteistön huolto kuuluu Ilvola Säätiölle.

Toimenpiteet:

Vanhusten palvelukeskusten elinkaaren arviointi. Kangaslammin palvelukeskukselle laaditaan perusteellinen kuntoarvio ja korjaussuunnitelma lähivuosien aikana. / Iisalmen kaupunki.

Palvelukeskus Kirkonsalmen palo- ja poistumisturvallisuuden parantamiseksi hankitaan ovilukitusten hätälaukaisin, poistumishälytys ulko-oviin, salpautuvat ovet 2016. Ovilukitusten hätälaukaisin 5/2016./ Iisalmen kaupunki. Toteutetaan tilapalvelun kunnossapitomäärärahojen sallimissa puitteissa. Vastuuhenkilö tilapalvelukoordinaattori Paula Martikainen.

Palvelukeskus Kangaslammen palo- ja poistumisturvallisuuden parantamiseksi; osoitteellinen paloilmoin, sprinklaus, henkilö- ja hoitajakutsujärjestelmä, ovilukitusten hätälaukaisin, poistumishälytys ulko-oviin 2016. Toteutetaan tilapalvelun kunnossapitomäärärahojen sallimissa puitteissa. Vastuuhenkilö tilapalvelukoordinaattori Paula Martikainen.

Onnimannin osoitteellinen paloilmoin, ovilukitusten hätälaukaisin, ulkoinen pistoke varavaimalle. Toteutetaan Ilvola Säätiön määrärahojen ja rakennuksen käyttötarkoituksen puitteissa. Vastuuhenkilö / Ilvola Säätiö

Vastuunjakotaulukko kiinteistön omistajalle ja käyttäjälle. Aikataulu syyskuu 2016 / Paula Martikainen

Iisalmen kaupungin ja Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän roolien ja prosessien määrittely ARAn investointiavustus hankkeissa. / Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä

Iisalmen kaupungin, Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän ja yksityisten roolit erityisryhmien asuntojen hallinta- ja

rakentamisprosessissa. / Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä

4. ITSENÄINEN ASUMINEN

Tavoite:

Kotona asuu vähintään 92 % 75 vuotta täyttäneistä. Vuonna 2015 kotona asui 89, 00 % 75 vuotta täyttäneistä ja tavoitteena vuodelle 2016 on 89,7 %.

Monimuotoinen ja yksiportainen asuminen lisääntyy. Olemassa oleva asuntokanta ja kodin rakenteet tukevat ikääntymistä mahdollisine toimintarajoitteineen ja ajan vaatimuksineen. Esteetön ympäristö (kulku rollaattorilla), lähipalvelut ja helppokäyttöinen julkinen liikenne tukee omatoimista vanhuutta ja sosiaalisen vuorovaikutuksen edellytyksiä. Yksiportainen asuminen mahdollistaa asumisen kotona loppuun saakka muuntautumalla erilaisiin tarpeisiin. Palvelujen saavutettavuus toteutuu.

Toimenpiteet:

Iisalmen kaupungin maankäytön ja asumisen osasto 2017; Hissikannan kartoitus ja avustukset, asunnonmuutos ja peruskorjaus ja avustukset. / Iisalmen kaupunki

Asumisneuvojan palkkaukseen avustuksen hakeminen ARA:lta 2017 alkaen / Iisalmen kaupunki

Hankkeistaminen itsenäisen asumisen tukemiseksi ja nykyisen asuntokannan kartoitus, / Iisalmen kaupunki

Aktiiviset toimenpiteet yhteistyötahojen löytämiseksi. / Iisalmen kaupunki, Sari Niemi

Paikkatietojärjestelmän hyödyntämismahdollisuudet kartoitetaan 2017. / Iisalmen kaupunki ja Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä

Iisalmen kunnossapitopalvelu arvioi toimenpiteet itsenäisen kotona asumisen tukemiseksi. / Iisalmen kaupunki

5. YHTEENVETO JA PRIORISOINTI

Tavoite:

1. Kaupungin vanhusten palvelukeskusten palo- ja pelastusturvallisuus toteutuu
2. Kaupungin vanhusten palvelukeskusten toimintavarmuuden ylläpitäminen
3. Itsenäistä asumista tukevat ratkaisut Iisalmen kaupungin organisaatiossa
4. Monitoimijaisuus estettömän asuinympäristön turvaamiseksi

Toimenpiteet:

1. Toimenpiteet Kirkonsalmen, Kangaslammen ja Onnimannin palo- ja postumisturvallisuuden varmistamiseksi toteutuvat. / Iisalmen kaupunki
2. Palvelukeskus Kangaslammen kuntoarvio, korjaustarveharkinta ja toimenpidesuunnitelma 2016 – 2017. / Iisalmen kaupunki
3. Iisalmen kaupungin organisaatioon maankäytön ja asumisen osasto vuoden 2017 alusta
4. Asumisneuvojan palkkaaminen Aran avustuksella ja muu hankkeistaminen. / Iisalmen kaupunki

6. LÄHTEET

Andersson Sirpa 2007: Palveluasuntoja ikäihmisille, Palveluasumisen nykytilanne ja tuleva tarve, Stakesin raporteja 14 / 2007
Kansallinen muistiohjelma 2012 – 2020, STM 2012
Pegasos asiakas- / potilastietojärjestelmä
PoSoTe Ikääntyvä . työryhmä , väliraportti 29.4.2016
Sosiaali- ja terveysministeriö. 2013. Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2013:11.
Tilasto- ja indikaattoripankki SOTKANet 2013
Tilastokeskus

lissalnessa 24.5.2016

Anne Mikkonen, hoito- ja hoivajohtaja. Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä
Tarja Huttunen, asumispalvelujen päällikkö, Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä
Sari Niemi, kaavoituspäällikkö, lissalmen kaupunki
Hannele Kelavuori, asemakaava-arkkitehti, lissalmen kaupunki

Ikääntyneiden palveluasuntotarpeen ja -kannan arviointi
Hakijan perustiedot (sen henkilön yhteystiedot joka koonnut arviointimallin tiedot)

Kunta: IISALMI 13.5.2016
Yhteyshenkilö: Tarja Huttunen
Puhelin: 040 8304 304
Sähköposti: tarja.huttunen@ylasasvonsote.fi

A. Palveluasumisen tarve

1. Väestörakenne ja -ennuste

Kunnan väestörakenne ikäryhmittäin	Tilanne 2015		2020		2030		2040	
	henkilöä	%	henkilöä	%	henkilöä	%	henkilöä	%
65-74 -vuotiaat	2742	54,9 %	3317	57,7 %	2949	44,9 %	2221	35,1 %
75-84 -vuotiaat	1562	31,3 %	1668	29,0 %	2705	41,1 %	2512	39,7 %
85-	689	13,8 %	767	13,3 %	921	14,0 %	1587	25,1 %
Yhteensä 65 vuotta täyttäneet	4993	100,0 %	5752	100,0 %	6575	100,0 %	6320	100,0 %
Keskivaikeasti/vaikeasti muistisairaita	523		586		736		918	
Palveluasumisen tarve % edellisestä	31,0 %		31,0 %		31,0 %		31,0 %	
Muistisairauksista johtuva tehostetun palveluasumisen tarve	162		182		228		284	
Muu tehostetun palveluasumisen tarve	34		44		65		74	
Tehostetun palveluasumisen tarve yhteensä	196		226		293		358	

2. Vanhuspalvelurakenne

Palvelurakenne (75+ väestö)	Tilanne 2015		tavoite 2020		tavoite 2030		tavoite 2040	
	henkilöä	%	henkilöä	%	henkilöä	%	henkilöä	%
Kotona asuvat	2016	89,6 %	2240	92,0 %	3336	92,0 %	3771	92,0 %
Säännöllisen kotihoidon piirissä	224	10,0 %	317	13,0 %	471	13,0 %	533	13,0 %
Omaishoidon tuen piirissä	104	4,6 %	170	7,0 %	254	7,0 %	287	7,0 %
Tehostetussa palveluasumisessa	179	8,0 %	170	7,0 %	254	7,0 %	287	7,0 %
Pitkäaikaisessa laitoshoidossa	56	2,5 %	24	1,0 %	36	1,0 %	41	1,0 %
Yhteensä	2251	100,0 %	2435	100,0 %	3626	100,0 %	4099	100,0 %

Palvelukeskus Kirkonsalmi	Iisalmen kaupunki		31	31			0	100,0 %	1964/2010		
Palvelukeskus Kangaslahti	Iisalmen kaupunki		30	30			0	100,0 %	1979/2004		
Palvelukeskus Onnimanni	Ilvola Säätio		9	9			0	100,0 %	1982/2008		
Tuulihattu	Ilvola Säätio		22	22			0	100,0 %			
Hoivakoti Kalliosydän	Attendo MedOne Oy	x					0	#JAKO/0!	2013		2
Runnin Kartanonmäki	Runnin Kartanonmäki Oy		21	18	1		2	90,5 %	1968/2006		
Hoitokoti Paaskoti	Koivurinteen Palvelutalo Oy		16	16			0	100,0 %	2000		
Hoitokoti Pihlajajarju	Attendo MedOne Oy		61	43	5		13	78,7 %	2012		
Rebekan hoitokoti	Rebekan hoitokoti Oy					10	0	#JAKO/0!	1999/2009		6
Vetrea Terveys	Vetrea Terveys Oy		42	15	4		0	45,2 %			
Hoitokoti Kultasirkku	Hoitokoti Kultasirkku		12	11	1		0	100,0 %	1976/2006		
Hoivakoti Simonniemi	Attendo MedOne Oy		18	13			5	72,2 %	2008		
Palvelukeskus Tuulikanni	Sonakjärven kunta						0	#JAKO/0!			4
							0	#JAKO/0!			Sonkajärvi
<i>lisää rivejä tarvittaessa</i>							0	#JAKO/0!			
Muiden kuntien alueella olevat palvelutalot*			12	12			0	100,0 %			
Yhteensä			262	208	4	17	20	#JAKO/0!			

* merkitse kaikki muista kunnista ostetut paikat yhteensä kohtiin "Asuntojen lukumäärä" ja "Kunnan omat / ostamat / palveluseteli paikat"

Koirakosken koulu on rekennettu 1956, muutettu palvelutaloksi 1999, laajennus+vanhan puolen peruskorjaus 2009

Asuntoja 18, luvat 20 asiakkaalle

Kiuruvesi Attendon Kalliosydän 2 osto, Sonkajärven Rebekka 6 osto ja Tuulikanni 4 oma tuotanto

5. Palveluasuminen, senioriasunnot ja ikääntyneiden vuokra-asunnot

Kohteen nimi	Kohteen omistaja	ARA-kohde (X)	Asuntojen lukumäärä	Tyhjät paikat	Kohteen käyttöaste %	Kohteen valmistus/peruskorjausvuosi	Tuleva perusparannus, vuosi	Asuntojen lkm pp:n jälkeen	Poistuu nykyisestä käytöstä, vuosi
Palveluasunto Onnimanni	Ilvola Säätio		15	0	100,0 %	1982/2008			
Ilvolanpirtti, tavallinen palveluasuminen	Ilvola Säätio		20	0	100,0 %				
Hoitokoti Pihlajajarju, tavallinen palveluasuminen	Attendo MedOne Oy		2	0	100,0 %				
Hoivakoti Simonniemi, tavallinen palveluasuminen	Attendo MedOne Oy		1	0	100,0 %				
Runnin Kartanonmäki Oy (pihapiirin 5 rivitaloa), teuttu	Runnin Kartanonmäki Oy		14	3	78,6 %	1981/2008	2016	15	
Vetrea Terveys, tavallinen palveluasuminen	Vetrea Terveys Oy		10	10	0,0 %				
Ilvolanpirtti, vanhusten vuokra-asuminen	Ilvola Säätio		8	0	100,0 %				
Iisalmen Invalidit ry	Iisalmen Invalidit ry		14	0	100,0 %				

ostoja 1.4.2016 22 asiakaspaikkaa

1 itsemaksava

Kaikkien erityisryhmien käytössä

Iisalmen vanhainkuisäätiö (Malinranta)	Iisalmen vanhainkuisäätiö (M		32	0	100,0 %				
Kiinteistö Oy Iisalmen Ahjolanpiha	Kiinteistö Oy Iisalmen Ahjola		27	0	100,0 %				
Brofeldtin kenttä, vanhusten vuokra-asuminen	Iivola Säätiö		57	4	93,0 %				
Petterinkulman eri kiinteistöt	Kiinteistö Oy Petterinkulma		690		100,0 %				
					#JAKO/0!				
<i>lisää rivejä tarvittaessa</i>					#JAKO/0!				
Yhteensä			890	17	#JAKO/0!			15	

Yhteensä 1500 asuntoa, jotka tarkoitettu kaikkien vuokrattavaksi. Tästä asuntokannasta 370 liikuntaesteetöntä kerrostaloasuntoa ja 320 rivitaloasuntoa, joissa estettämyys saavutettavissa hyvin pienillä muutoksilla.

6. Tulevat tehostetun palveluasumisen kohteet

Kohteen nimi	ARA-kohde (X)	Kohteen omistaja	Arvioitu valmistusvuosi	Asuntojen lukumäärä	Kunnan omat / ostamat / palveluset eli paikat	Itse-maksettavat paikat	Muiden kuntien ostamat paikat	Paikoista ei ole päätetty	Huomautuksia (esim. puitesopimuksen tilanne)
--------------	---------------	------------------	-------------------------	---------------------	---	-------------------------	-------------------------------	---------------------------	--

6.1. Uudistuantanto

Rakenteilla

			2015						
Aurinkokartano			2016						
			2017	24					
<i>lisää rivejä tarvittaessa</i>			2018						
Vireillä									
			2016						
Attendo			2017	0					
<i>lisää rivejä tarvittaessa</i>			2018						

6.2. Perusparannuskohteet HUOM! TÄYTETÄÄN VAIN JOS PAIKKAMÄÄRÄ KOHTEESSA LISÄÄNTYY TAI VÄHENEÄ

									Paikkojen muutos (+/-)	Huomautuksia
Rakenteilla										
			2015							
			2016							
			2017							
<i>lisää rivejä tarvittaessa</i>			2018							
Vireillä										
			2016							
			2017							
<i>lisää rivejä tarvittaessa</i>			2018							

6.3. Käyttötarkoituksen muutoskohteet

Rakenteilla

			2015						
			2016						
			2017						
<i>lisää rivejä tarvittaessa</i>			2018						

Vireillä

			2016						
Tuulihattu		Ilvola Säätio	2017	-24					
<i>lisää rivejä tarvittaessa</i>			2018						

YHTEENSÄ			0	0	0	0	0	0	
-----------------	--	--	---	---	---	---	---	---	--

7. Tilanearvio: vertailu tehostetun palveluasumisen tarpeen, nykyisten ja suunniteltujen asuntojen lukumäärän suhteen

7.1. Olemassa olevat ja tulevat tehostetun palveluasumisen paikat

	Asuntojen lukumäärä yhteensä	Kunnan omat/ostamat/palveluseteli paikat	Itsemaksettavat paikat	Muiden kuntien ostamat paikat	Tyhjät paikat
Lyhyen aikavälin tilanne					
Tilanne tällä hetkellä 2015	262	208	4	17	20
Tilanne 2016	262				
Tilanne 2017	262				
Tilanne 2018	262				

7.2 Tehostetun palveluasumisen lyhyen ja pitkän aikavälin tarve

	Kunnan kokonaistarve	Nykyisten ml. rakenteilla ja vireillä kunnan käytössä olevien asuntojen lukumäärä	Edellisten erotus = lisätarve tai liikkapeliteetti	Uusien tehostetun palveluasuntojen tarve	Näistä ARAn asukasvalintakriteerit täyttävälle
Lyhyen aikavälin tilanne					
Tilanne tällä hetkellä, 2015	196	245	-49	0	
Tilanne 2016*	196	245	-49	0	
Tilanne 2017*	196	245	-49	0	
Tilanne 2018*	196	245	-49	0	

*käytetään vuoden 2015 tietoja

Pitkän aikavälin kokonaistarve

Tilanne vuonna 2020	226
Tilanne vuonna 2030	293
Tilanne vuonna 2040	358

OHJEET palveluasuntotarpeen ja -kannan arviointia varten

1. Väestörakenne ja -ennuste

Kohdan 1 taulukossa tarkastellaan ikäryhmittäin kunnan väestökehitystä toteuma- että ennustetietojen perusteella, jotka saa Tilastokeskukselta. Oleellista on käyttää virallista tietoa, jonka lähde ja päivämäärä ovat tiedossa, jotta tietoja voidaan vertailla. Kohdan "Keskivaikeasti ja vaikeasti muistisairaita" määrän laskee automaattinen kaava, joka tulee kansallisista muistisairaiden esiintyvyyssprosentteista ikäryhmittäin. Esiintyvyyssprosentit ovat: 65–74-vuotiaat 4,2 %, 75–84-vuotiaat 10,7 %, Yli 85-vuotiaat 35,0 %*). Muistisairaiden palveluasumisen tarpeen prosenttiosuuden arvioi kunta itse. "Muu tehostetun palveluasumisen tarve" merkitään huonokuntoiset vanhuksat tai muista syistä tehostettua palveluasumista tarvitsevat sekä lisäksi alle 75-vuotiaiden tehostetun palveluasumisen tarve. Taulukossa on laskuri, joka laskee prosentit ja lukumäärät yhteensä. Kunnan väestörakenne ikäryhmittäin "Tilanne 2015" on tilanne 31.12.2015, tilastokeskuksesta 17.2.2016 saadun tiedon mukaan (tiedot päivitetty 26.1.2016). Keskivaikeasti / vaikeasti muistisairaiden palveluasumisen tarve % arvio: Muistisairaiden määrä on 31,2 % vanhainkodeissa ja tehostetussa palveluasumisessa Pohjois-Savossa **).Noin 80 % muistisairaista asiakkaista on ympärivuorokautisessa hoidossa *).Vähintään keskivaikeasti dementoituneista 75+ arviolta noin puolet tarvitsee pitkäaikaishoitoa kodin ulkopuolella. Fyysinen toimintakyvyn vajuus aiheuttaa 75 täyttäneistä 1,8 % :lle tehostetun palveluasumisen tarpeen ***).

*) Lähde: Kansallinen muistiohjelma 2012 - 2020, STM 2012, **) Lähde: SOTKANet 2013, tämän vuoden jälkeen ei julkista erillistä tilastoraporttia muistisairaista asiakkaista, ***) Lähde; Palveluasuntoja ikäihmisille, Palveluasumisen nykytilanne ja tuleva tarve, Sirpa Andersson, Stakesin raportteja 14/2007)

2. Vanhuspalvelurakenne

Kohdan 2 taulukossa tarkastellaan kunnan vanhuspalveluiden kehitystä toteuma- että tavoitetasojen perusteella. Taulukossa on laskuri, joka laskee prosentit ja lukumäärät yhteensä. Kohdassa "Tilanne 2015" syötetään henkilölukumäärä ja prosentit tulevat automaattisesti. Kohdassa "Tavoite 2020, 2030 ja 2040" syötetään tavoiteprosentit niin, että "Kotona asuvat", Tehostetussa palveluasumisessa" ja "Pitkäaikaisessa laitoshoidossa" muodostavat yhteensä 100 prosenttia. Nämä luvut voivat olla erilaisia kuin taulukossa 1. koska tässä on vain yli 75-vuotiaiden tilanne ja tarpeet, kun taulukossa 1 voi olla myös tätä nuorempia mukana. "Tilanne 2015" on TP2015, 31.12.2015 mukaan. Tiedot Pegasos asiakas-/ potilastietojärjestelmästä.

3. Laitoshoito (ikäntyneiden henkilöiden pitkäaikaispaikat)

Kohdan 3 taulukossa tarkastellaan pitkäaikaisen laitoshoidon tilannetta kunnassa. Taulukkoon merkitään terveyskeskuksissa, sairaaloissa ja vanhainkodeissa pitkäaikaispaikoilla olevat ikääntyneet henkilöt. Taulukossa on laskuri, joka laskee lukumäärät yhteensä. Laitoksessa pitkäaikaispaikoilla olevien asukkaiden, joiden tarpeenmukainen asumismuoto tulisi olla tehostettu palveluasuminen, tulee näkyä tehostetun palveluasumisen kokonaistarpeessa ks. taulukko 1.

4. Tehostettu palveluasuntokanta ja sen käyttö

Kohdan 4 taulukoissa listataan kunnan omat ja yksityiset sekä ARA-rahoitteiset tehostetun palveluasumisen kohteet. Oleellista on saada tieto palveluasumisen paikkojen lukumäärästä ja kohteiden käyttöasteesta sekä kohteiden kunnosta. Kohdassa "Kunnan omat / maksamat / palveluseteli paikat" tarkoitetaan kunnan maksamia paikkoja. Kohdassa "Itsemaksettavat paikat" tarkoitetaan että, asukas maksaa kokonaan itse palvelunsa. Jos kunta ostaa paikkoja muista kunnista, näiden yhteismäärä laitetaan sarakkeen "Kohteen nimi" viimeisellä rivillä olevaan kohtaan "Muiden kuntien alueella olevat palvelutalot". Paikkojen yhteismäärä laitetaan kohtaan "Asuntojen lukumäärä" ja "Kunnan omat / ostamat / palveluseteli paikat". Muita kohtia ei täytetä. Taulukossa on laskuri, joka laskee lukumäärät yhteensä.

5. Palveluasuminen, senioriasunnot ja ikääntyneiden vuokra-asunnot

Kohdan 5 taulukoissa tarkastellaan palveluasunnoissa, senioritaloissa ja ikääntyneiden vuokrataloissa olevien asuntojen määrää kunnan alueella. Palveluasumisella tarkoitetaan tavallista palveluasumista, jossa henkilökunta on paikalla päivällä (ei yöaikaista hoitohenkilökuntaa). Taulukossa on laskuri, joka laskee lukumäärät yhteensä.

6. Tulevat tehostetun palveluasumisen kohteet

Kohdan 6 taulukossa listataan kunnan omat ja yksityiset sekä ARA-rahoitteiset rakenteilla ja vireillä olevat tehostetun palveluasumisen kohteet uudistuotannon, perusparannuskohteiden ja käyttötarkoituksen muutoskohteiden mukaan eriteltynä. Kohtaan "Arvioitu valmistumisvuosi" on rakenteilla olevien kohteiden osalta syötetty valmiiksi vuodet 2015, 2016, 2017 ja 2018. Vireillä olevien kohteiden osalta on valmiiksi syötetty vuodet 2016, 2017 ja 2018. Kohdassa 6.2. "Perusparannuskohteet" oleellista lisääntyvätkö vai vähenevätkö paikat perusparannuksen jälkeen. Lisätkää rivejä tarvittaessa jos tiedossanne on rakentamisen aikataulu. Taulukossa on laskuri, joka laskee lukumäärät yhteensä.

7. Tilannearvio: vertailu tehostetun palveluasumisen tarpeen, nykyisten ja suunniteltujen paikkojen lukumäärän suhteen

Tähän taulukkoon tulevat edellä syötetyt automaattisesti yhteenlasketut luvut, joista muodostuu uusien tehostettujen palveluasuntojen tarve kunnassa. Taulukossa 7.1. "Tilanne tällä hetkellä, 2015" tarkoitetaan taulukossa 4 "Tehostetun palveluasumisen kanta ja sen käyttö" kohtaa "Asuntojen lukumäärää". Myös kohdat "Kunnan omat / ostamat / palveluseteli paikat", "Itsemaksettavat paikat", "Muiden kuntien ostamat paikat" ja "Tyhjät paikat" tulevat suoraan taulukosta 4. Taulukon 7.1. kohdat "Tilanne 2016, 2017 ja 2018" sisältävät taulukon 4 "Tehostetun palveluasuntokanta ja sen käyttö" kohdan "Asuntojen lukumäärän" sekä taulukosta 6 kyseisinä vuosina valmistuvat rakenteilla ja vireillä olevat asunnot. Kohta "Tilanne 2016" sisältää myös vuoden 2015 valmistuvat rakenteilla ja vireillä olevat asunnot. Niitä ei ole lisätty kohtaan "Tilanne tällä hetkellä, 2015". Taulukossa 7.2. kohta "Kunnan kokonaistarve", "Tilanne tällä hetkellä, 2015" tulee suoraan taulukosta 1 kohdasta "Tehostetun palveluasumisen tarve yhteensä". Taulukon 7.2. kohdissa "Tilanne 2016, 2017 ja 2018" käytetään vuoden 2015 tilannetta. "Nykyisten ml. rakenteilla ja vireillä olevien asuntojen lukumäärä" sisältää taulukosta 4 "Tehostetun palveluasumisen asuntojen määrän" ja taulukosta 6 rakenteilla ja vireillä olevien kyseisenä vuonna valmistuvien asuntojen määrän. Lukumäärästä vähennetään taulukon 4 "Muiden kuntien ostamat paikat" ja taulukosta 6 rakenteilla ja vireillä olevat kyseisenä vuonna valmistuvat muiden kuntien käyttöön tulevat paikat jokaisen vuoden osalta. Taulukon 7.2. kohdassa "Edellisten erotus = lisätarve tai liikkapasiteetti" saadaan vähentämällä "Kunnan kokonaisterpeesta" "Nykyisten ml. rakenteilla ja vireillä olevien asuntojen lukumäärä". Taulukon 7.2. kohdassa "Uusien tehostetun palveluasuntojen tarve" tulee suoraan saman taulukon kohdasta "Edellisten erotus = lisätarve tai liikkapasiteetti" siten, että jos luku on miinus, kunnassa on liikkapasiteettia ja arvoksi tulee 0. Jos tarvetta on, luku on sama kuin kohdassa "Edellisten erotus". Taulukon 7.2. kohdassa "Näistä ARAn asukasvalintakriteerit täyttävälle" kunta arvioi ARA-asuntojen tarpeen. Tilanne vuonna 2020, 2030 ja 2040 tulevat automaattisesti taulukosta 1.

Lisäohjeita:

LISÄÄ RIVEJÄ TARVITTAESSA: Klikkaa vasemmasta sivupalkista sitä kohtaa mihin haluat rivin lisätä. Paina hiiren oikeaa näppäintä ja valitse "Lisää". Lisäksi kohdissa 4 & 5 kopioi kaava edellisestä solusta viemällä hiiren osoitin solun alakulmaan, jolloin se muuttuu plussaksi ja vetämällä kaava lisätty soluun. Sinisellä maalatuissa soluissa on valmiit kaavat, joita ei saa muuttaa. Soluja ei ole suojattu, huomioithan tämän kun täytät lomaketta.

VANHUSTEN ASUMISPALVELUIDEN KÄSITTEITÄ

Asumispalvelut

Asumispalveluja järjestetään henkilöille, jotka erityisestä syystä tarvitsevat apua tai tukea asumisessa tai asumisensa järjestämisessä. Kotiin annettavat palvelut ovat ensisijaisia suhteessa palveluihin, jotka edellyttävät muuttamista ja sisältävät sekä asumisen että palvelut. Tilapäistä asumista järjestetään henkilöille, jotka tarvitsevat lyhytaikaista, kiireellistä apua.

Tuettua asumista järjestetään henkilöille, jotka tarvitsevat tukea itsenäiseen asumiseen tai itsenäiseen asumiseen siirtymisessä. Tuetulla asumisella tarkoitetaan asumisen tukemista sosiaaliohjauksella ja muilla sosiaalipalveluilla.

Palveluasumista järjestetään henkilöille, jotka tarvitsevat soveltuvan asunnon sekä hoitoa ja huolenpitoa. **Tehostettua palveluasumista** järjestetään henkilöille, joilla hoidon ja huolenpidon tarve on ympärivuorokautista. Palveluasumisyksikössä asiakas voi asua elämänsä loppuun saakka riittävän tuen avulla.

Palveluasuminen on avohoitoa, jossa asiakas maksaa erikseen asumisesta ja palveluista. Osa yksiköistä on esimerkiksi ryhmäkoteja ja pienkoteja. Palveluihin sisältyvät asiakkaan tarpeen mukainen hoito ja huolenpito, toimintakykyä ylläpitävä ja edistävä toiminta, ateria-, vaatehuolto-, peseytymis- ja siivouspalvelut sekä osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävät palvelut. Tehostetussa palveluasumisessa palveluja järjestetään asiakkaan tarpeen mukaisesti ympärivuorokautisesti.

Tehostettu palveluasuminen eroaa laitoshoidosta muun muassa, siinä, että Kela on hyväksynyt ne avohoidon yksiköiksi ja asiakas maksaa erikseen asumisesta ja käyttämistään palveluista.

Asumispalveluja toteutettaessa on huolehdittava siitä, että henkilön yksityisyyttä ja oikeutta osallistumiseen kunnioitetaan ja hän saa tarpeenmukaiset kuntoutus- ja terveydenhuollon palvelut.

Lähde: Sosiaalihuoltolaki 1301 / 2014 § 21, Sosiaalihuoltolain soveltamisopas 2015

Laitospalvelut (Sosiaalihuoltolain mukainen pitkäaikaislaitoshoito)

Sosiaalihuollon laitospalveluilla tarkoitetaan hoidon ja kuntouttavan toiminnan järjestämistä jatkuvaa hoitoa antavassa sosiaalihuollon toimintayksikössä. Laitospalveluja voidaan järjestää lyhytaikaisesti tai jatkuvasti, päivisin, öisin tai ympärivuorokautisesti. Pitkäaikainen hoito ja huolenpito voidaan toteuttaa laitoksessa vain, jos se on henkilön terveyden tai turvallisuuden kannalta perusteltua, taikka siihen on muu laissa erikseen säädetty peruste.

Laitospalveluja toteutettaessa henkilölle on järjestettävä hänen yksilöllisten tarpeidensa mukainen kuntoutus, hoito ja huolenpito. Hänelle on lisäksi pyrittävä järjestämään turvallinen, kodinomainen

ja virikkeitä antava elinympäristö, joka antaa mahdollisuuden yksityisyyteen ja edistää kuntoutumista, omatoimisuutta ja toimintakykyä.

Lähde: Sosiaalihuoltolaki 1301/2014 § 22

Perhehoito

Perhehoito on hoidon tai muun osa- tai ympärivuorokautisen huolenpidon järjestämistä perhehoitajan yksityiskodissa tai hoidettavan kotona. Kunta tai kuntayhtymä tekee toimeksiantosopimuksen perhehoitajan kanssa tai sopimuksen perhehoidon järjestämisestä yksityisen perhehoidon tuottajan kanssa.

Perhehoidon tavoitteena on antaa perhehoidossa olevalle henkilölle mahdollisuus kodinomaiseen hoitoon ja läheisiin ihmissuhteisiin sekä edistää hänen perusturvallisuuttaan ja sosiaalisia suhteitaan.

Ammatillinen perhehoito on perhehoitoa, jota annetaan yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain 7 §:ssä tarkoitetun luvan perusteella ammatillisessa perhekodissa.

Perhekodin pitää olla terveystieteiltä ja muilta olosuhteiltaan siellä annettavalle hoidolle sopivia. Perhekodin sopivuutta harkittaessa on kiinnitettävä huomiota perhekodin ihmissuhteisiin, perhehoitajan mahdollisuuksiin ottaa huomioon ja vastata perhehoitoon sijoitettavan tarpeisiin hänen etunsa mukaisesti. Perhekodin tulee olla myös rakenteiltaan, tiloiltaan ja varustetasoltaan olla siellä annettavalle hoidolle sopiva.

Lähde: Perhehoitolaki 263 / 2015, § 1, 3, 4 ja 5

Yksiportainen asumispalvelu

Vanhus voi asua omassa kodissaan mahdollisimman pitkään ja saa sinne tarvitsemansa palvelut. Ympärivuorokautisen hoidon rakenteita muutetaan siten, että nykyisen kolmiportaisen (koti, palveluasuminen, pitkäaikaislaitoshoido) vanhusten hoidosta siirrytään yksiportaiseen ympärivuorokautiseen hoidon järjestelmään. Jos kotona ei pärjää maksimiapujenkaan turvin, on sijoituspaikka tehostettu palveluasuminen, jossa voi asua elämänsä loppuun saakka ja saada tarpeelliset avut.

Lähde: Hoitoa ja huonepitoa ympäri vuorokauden. Sosiaali- ja terveysministeriön selvityksiä 2010:28.